

Datum
2016-08-23
Handläggare
Mikaela Josefsson

Direkttelefon
073-089 26 52

E-postadress
mikaela.josefsson1@nassjo.se

NÄSSJÖ LÄRCENTER
NÄSSJÖ KOMMUN

Regeringskansliets diarienummer
A2016/01307/I

Remissvar

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga.

Nässjö Kommun

Remissvar för Promemoria 2016-06-21
Nässjö Kommun

Postadress	Nässjö Lärcenter	Gatuadress	Telefon (v)	Telefax	Bankgiro	Org. nr.	E-postadress
571 80 Nässjö	Väglednings- och integrationsenheten	Rådhusgatan 20 B	0380-51 80 00	0380-51 76 98	5886-9868	212 000-0548	larcenter@nassjo.se
571 80 Nässjö	Nässjöakademin	Framtidsvägen 1	0380-51 80 00	0380-55 43 33	5886-9868	212 000-0548	larcenter@nassjo.se

Sammanfattning

Nuvarande system

Nässjö kommun har under de senaste åren tagit emot ett stort antal ensamkommande flyktingbarn med en kulmen under hösten 2015. Nuvarande ersättningsystem har gjort det möjligt att börja möta barnens behov på kvalitativt och bra sätt.

Ersättningsystemet har gjort det möjligt för oss att kunna jobba strukturerat utan att den kommunala ekonomin har påverkats negativt men det har också ställt höga krav på Nässjö kommun som anvisningskommun. Väl fungerande boende, sociala kontakter, skola och fritidssysselsättning ger barnen/ungdomar en bra start och en grund att stå på inför framtiden. Ett fungerade system ger också Sverige bra medborgare.

Nuvarande ersättningsystem har inte skapat ekonomiska problem för Nässjö kommun. Det är dock administrativt tungt och inte anpassat till dagens situation. De olika ersättningstyperna i det nuvarande systemet gör att felaktigheter kan uppstå. Regelverket är i nuläget inte kostnadseffektivt men har gjort det möjligt att hantera en mycket tuff situation som ingen förutsåg. Nässjö kommun har arbetat för att ungdomar går vidare snarare än att behålla dem i systemet så länge som möjligt.

Det nuvarande systemet har fungerat när inflödet har varit högt men ger stora utmaningar vid ett lägre mottagande och platser inte kan plockas bort med omedelbar verkan. Detta leder till att planeringen av den ekonomiska situationen blir svår. Migrationsverkets hårda belastning har även gjort att Nässjö kommun har stora fordringar på myndigheten. Nässjö kommun har haft en överenskommelse beträffande mottagandet vilket har gett en viss ekonomisk trygghet då delar av utbetalningarna har skett kvartalsvis.

Det föreslagna systemet

Ett väl fungerade mottagande är ett ansvarsfullt nyttjande av skattemedel. Detta kräver en bra ersättningsmodell där det finns utrymme för att återsöka extraordinära kostnader och ett system som kan vara flexibelt i när det sker förändringar.

Det nya förslaget bygger på ett förenklat administrativt och tydligt utbetalningssystem via bland annat schabloner. Detta gör det enklare att planera och beräkna men förutsätter att inte liknande situationer uppstår som hösten 2015.

Att se utifrån individens behov istället för faktisk ålder är i det nya systemet en bra utveckling. Det förutsätter att man tittar utifrån individens perspektiv och inte från det ekonomiska. Möjligheten till andra boendeformer är önskvärt men ställer krav på förändringar av lagstiftning och förordningar.

För att det nya systemet ska fungera måste olika instanser som är kopplade till barnen vara väl insatta i vilka ersättningar som är möjliga att erhålla och att de sedan fördelas ekonomiskt korrekt till de olika enheterna.

Ersättning i dag jämfört med den nya ersättningsmodellen

Effekter på ekonomin

Nässjö kommun har erhållit 500 000 kronor per år tack vare ett tecknat avtal och vi kommer fortsättningsvis erhålla 500 000 per år i fast ersättning. Det vill säga ingen förändring i grundersättningen.

Dagens ersättningssystem för Nässjö kommun har byggts på en överenskommelse om 90 platser. Utifrån detta har vi avtalsmässigt erhållit 1600 sek/barn och dygn oberoende om de är belagda eller obelagda platser. För belagda platser inom avtalet har 300 kr/barn och dygn återsökts efter varje avslutat kvartal. Nässjö kommun har genom avtalet fått ersättningen utbetald efter avslutat kvartal, vilket varit fördelaktigt i den rådande situationen. Däremot har återsökta medel på 300 kr/dygn och barn ej betalats ut sedan slutet av 2014 vilket har byggt upp en fordran som Nässjö kommun ej erhållit från Migrationsverket. 23,7 msek var den totala fordran på migrationsverket per sista juni 2016 avseende belagda och obelagda platser.

Med det nya systemet kommer Nässjö kommun att få en automatisk ersättning på 1 350 sek/dygn för boende för ensamkommande barn under 18 år som är asylsökande eller har uppehållstillstånd.

Nässjö kommun kommer att få minskade intäkter när avtalet sägs upp. Från 1900 sek/dygn/belagd plats till 1350 sek/dygn/barn samt förlorad intäkt av 1600 sek/dygn/barn för obelagda platser inom avtalet. Det administrativa betungande arbetet med återsökningar gällande dessa ersättningar kommer att försvinna då de automatiskt ska betalas ut. Minskning av det administrativa arbetet är en positiv förändring av ersättningssystemet.

Ersättningstypen *"Rörlig ersättning i sju dygn i enlighet med kommunens fastställda andel"* har vi haft svårt att göra någon ekonomisk bedömning av. Vi har tolkat att denna delvis ska ersätta de 1600 sek/dygn/obelagd plats då avtalet försvinner. Vid kontakt med Migrationsverket kunde inte svar ges på konsekvenserna på det ekonomiska planet.

Nässjö kommun är formellt ingen ankomstkommun så ersättningstyp 3 000 kronor per dygn för barn till ankomstkommunerna för tillfälligt mottagande berör oss ej nämnvärt.

Nuvarande system gäller följande; 31 000 och 39 000 engångsbelopp för socialtjänstens utredning inför placering samt "Faktisk kostnad för ersättning till ställföreträdande vårdnadshavare" som kan erhållas för personer med uppehållstillstånd.

Enligt ny ersättningsmodell ska 52 000 sek/barn fås automatiskt till anvisningskommun för transportkostnader, utredningar, uppföljningar, tolk, god man mm. När uppehållstillstånd erhålls fås ytterligare 30 000 sek/barn för fortsatta utredningar samt förordnande av ställföreträdande vårdnadshavare.

Boendeformer

Placeringsformen stödboende som infördes 1 januari 2016 anser vi är bra då det finns en ökad flexibilitet och möjlighet för placeringar utifrån individens behov och mognad. Nässjö kommun har återsökt 1 000 sek/dygn i stödboende för kvartal 1 och kvartal 2 2016. Rörligheten i placeringsformer är bra om man utgår från individ och inte ekonomi.

Ersättning från och med 2017 gällande ”750 kronor per dygn för ensamkommande unga 18-20 år som har uppehållstillstånd” i form av enhetlig schablon och automatisk utbetalning välkomnas då den administrativa bördan och återsökningsprocess tas bort.

Regelverk för återsök

Enligt det nya systemet kan ersättning för faktiska kostnader i vissa situationer erhållas efter gjord ansökan. Dock bör det vara tydligt vad en särskild situation innebär. Här krävs en genomtänkt plan hur pengarna ska fördelas på olika instanser.

Konsekvensanalys Nässjö kommun

Ekonomikonsekvenser

Gällande de 500 000 sek som ska ses som grund för beredskap och kapacitet behövs ett förtydligande av vad som avses eftersom ersättning för obelagda platser förändras.

För obelagda platser försvinner nu 1600 sek/dygn/plats och dessutom minskar totala ersättningen till 1350 sek/dygn/belagd plats från 1900 sek/dygn/belagd plats. Detta ställer stora krav på en hållbar ekonomisk planering. Hyror och personalkostnader är kostnader som kvarstår även om vi får obelagda platser.

För att ersättningen om 750 sek/dygn/barn i åldern 18-20 år ska räcka gäller att det finns boenden som redan står klara för deras behov. Det finns inte utrymme att bära kostnader som rör uppbyggnad av stödboende inom ramen av 750 sek/dygn/barn. De kommuner som kan använda befintliga lokaler för verksamheten har haft en möjlighet att begränsa kostnadsmassan. Det kostar lika mycket att bygga upp ett nytt HVB hem som ett stödboende.

Om Nässjö kommun klarar att hantera flertalet av de ensamkommande barnens placering så fungerar det nya ersättningssystemet. Men vid speciella orsaker såsom kraftigt ökat mottagande eller individuella behov som inte går att hantera i den vanliga verksamheten blir kostnaderna ofta höga. Prisbilden för privata boenden och SIS-instanser är i dagsläget ofta betydligt högre än den idag gällande ersättningsnivå som finns idag. Det betyder att det nya systemet inte kommer att täcka kostnaderna.

Förändringar i systemet vad det gäller svängningar av mottagandet av ensamkommande flyktingbarn är mer känsligt i det nya systemet. Antalet boendeplatser och personal kan inte minska eller ökas utan att ekonomin för kommunen berörs. Omställningskostnaderna är inte medräknade i det nya systemet.

Boendeproblematik

I det korta perspektivet kommer inte stödboende att vara en dominerande boendeform då många ensamkommande barn i Nässjö kommun för närvarande är 15-16 år. I det längre perspektivet kommer stödboende som andel att öka. På sikt kommer de genomsnittliga kostnaderna att minska men ej i närtid. Regelverket för att starta upp stödboende är komplicerat och kostnaderna är höga.

Bostadsbristen generellt i Nässjö kommun gör att vi har svårt att placera ensamkommande flyktingbarn i privata och kommunala lägenheter.

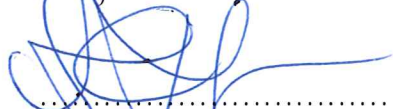
Återsöksförfarandet gällande extraordinära kostnader kräver tydlighet i vad som är återsökningsbart. Annars tenderar det att ge ökad administrativ belastning och osäkerhet i vad vi faktiskt har rätt till för ersättningar. Det måste finnas utrymme för att återsöka extraordinära kostnader eftersom det kan röra miljonbelopp vilket är en stor belastning för en mindre kommun.

För att det ska bli en bra ersättningsmodell krävs tydlighet i de olika ersättningstyperna om vad de innefattar samt tydliga beskrivningar i terminologin för att minimera osäkerheten hos oss i kommunen att vi återsöker det vi har rätt till enligt den nya ersättningsmodellen.

Tidsperspektiv

För att en kommun ska ha en rimlig möjlighet att anpassa såväl ekonomi, boende och enskilda individers situationer krävs en betydligt längre framförhållning. Rimlig tidsplan är att förändringen kan göras tidigast från år 2018.

Nässjö kommun 2016-08-24

Anna-Carin Magnusson
Kommunstyrelsens ordförande